

Mening er saa velbegrunder, at dertil maa Intet søies og derfra Intet tages. Det være, som det vil, men han er ikke berettiget til at sige, at de, der ønske en saadan Undersøgelse, ere de, der ingen Interesse have af at faae Banen istand; det er kun Udflugter „for at komme til de 10,000 Paaaskud til at stille Sagen i Bero.“ Jeg er mig fuldkommen bevidst ikke at være berørt af dette skjulte Formaal, men at jeg oprigtig ønsker, som Ordet lyder, at Banen snarest muligt maa komme istand. Dertil maa man nu have Penge til Forarbejder, og det troer jeg ogsaa den ærede Forslagsstiller vil indrømme, da han til sine Forarbejder ikke forlanger Småaffillinger, 10,000 eller 20,000 Rd., men han forlanger 60,000 Rd., og altsaa er Forstjellen i saa Henseende heller ikke saa meget stor; og forøvrigt fordi der begjæres indtil 100,000 Rd., er det derfor ikke sagt, at de alle dertil ville anvendes.

Hvad nu Jernbanens Anlæg igjennem „Stepper“ angaaer, hvorved han troede at kunne vise min dybe Uvidenhed om den Sag, hvorom jeg har tilladt mig at tage Ordet, da henvisste han mig paa mit Spørgsmaal „hvor?“ for at godtgjøre, at Stepper være et passende Terrain for Jernbaneanlæg, først til Nordamerika, men Forholdene der ere altsfor afvigende fra dem, der finde Sted her, og det var derfor godt, at han snart kom til Steder, der ligge nærmere og hvormed vi ere mere bekendte. Jeg havde troet, at den ærede Rigsdagsmand idag, ligesom tidligere, vilde have ført os til Lüneburgerheden og foreholdt os, hvorledes man i Hannover ved Jernbaneanlæg havde forvandlet mørke, skumle Stepper til lyse, straalende Egne. Men det har man netop ikke gjort; man har tværtimod ført Jernbanen paa Grændsen af det frugtbare Terrain, over Nelsen og Lüneburg i en Bue fra Harburg til Celle. Naar han taler om Anlægene i Mecklenburg og Markbrandenburg, da er det heller ikke Stepper i den Forstand, medmindre man ved Stepper forstaaer en stor Flade, bestaaende af en lettere Jordart; men da kan man jo kalde hele Nordtyskland en stor Steppe. I det sydlige Frankrig har man forsøgt at lade Banerne gaae gjennem usfrugt-

bare Egne, og man har givet Colonier, der ere anlagte ved Banen, straalende Navne s. Ex. „Constantine“ osv.; men desuagtet føre de kun en kunstig Tilværelse, understøttede af Staten. Derimod have de jydsk Kjøbstæder, som den ærede Rigsdagsmand ymteede om, „at man kunde kjøbe og putte i en stor Lomme“, i fortrinlig Grad bidraget til den hele Provindses Velvære, og det har vist sig ikke alene ved den i de sidste Aar i dem forholdsviis saa betydelig stegne Folkemængde, men ved deres Næringsdrivendes hele Udvikling og Dygtighed og deres pecuniære Kræfter, at deres Indflydelse paa Provindsens Dypblomstring har været saa heldbringende, at de have et retfærdigt Krav paa, at deres Interesser varetages, og at man ikke kaster Brag paa dem og udelukker dem fra en Jernbaneforbindelse, for at føre den til mindre Byer, hvor alle Betingelser og Midler til at fremme Provindsens Velvære ikke saaledes ere eller kunne være tilstede.

Jeg formoder nu, at den ærede Rigsdagsmand — nogle af hans Ytringer berettiger mig dertil — vil svare: „Lad kun Banen gaae over Heden. Vi skulle saaledes nok tvinge dem, der have Trang og Raad dertil, at anlægge Tverbaner.“ Men skulde dette være den rigtige og retfærdige Maade? Vilde det ikke være rettere, at Regjeringen anlagde slige Baner istedetfor at tvinge Private eller Communer til, naar ikke deres egne Interesser skulle undergraves, at foretage saadanne Anlæg, der langt ville overstige Hovedbanens Længde og Beføstlighed, og til at lægge dem i saadanne Vinkler, at de ikke kunne blive naturlige Communicationsmidler mellem de Egne i den Retning, hvori al Omsetning dreier sig.

Man søge ikke at vække Jalouste mellem Ost- og Vestjylland; de naturlige Handelsforbindelser gaae ikke fra Ost mod Vest, men fra Nord til Syd og omvendt. Den ærede Rigsdagsmand kan ikke være berettiget til saa let og beqvemt at afvise en afvigende Mening, som om hans Forslag uimodsigeligt og uigjenskalveligt maatte staae som det ene Reite.